

UCHWAŁA NR VIII/183/24
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 20 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia stanowiska o ogłoszeniu roku 2025 w województwie wielkopolskim
Wielkopolskim Rokiem Stanisława Staszica

Na podstawie § 16 ust. 2 Statutu Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Województwa Wielkopolskiego z 2018 r., poz. 8635), Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Ogłasza się rok 2025 w województwie wielkopolskim Wielkopolskim Rokiem Stanisława Staszica.
2. Stanowisko w sprawie ogłoszenia roku 2025 w województwie wielkopolskim Wielkopolskim Rokiem Stanisława Staszica stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Wielkopolskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Sejmiku
Województwa
Wielkopolskiego

Tatiana Sokołowska

Załącznik do uchwały Nr VIII/183/24
Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z dnia 20 grudnia 2024 r.

Stanowisko Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie ustanowienia roku 2025 Wielkopolskim Rokiem Stanisława Staszica

Sejmik Województwa Wielkopolskiego, uznając potrzebę ukazywania i upowszechniania ponadczasowych wzorców osobowych i patriotycznych, ustanawia rok 2025 w województwie wielkopolskim Wielkopolskim Rokiem Stanisława Staszica.

Stanisław Staszic pochodził z rodziny mieszczańskiej, urodził się w Pile w 1755 roku, jako syn burmistrza. Był osobą wszechstronnie wykształconą. Po skończonej edukacji w poznańskim seminarium duchownym studiował w Paryżu, Lipsku i Getyndze, doktorat obronił na Akademii Zamojskiej. Jako prawnik, przyrodnik, pisarz, działacz społeczny i gospodarczy był powszechnie uważany za autorytet i zaliczany do grona największych Polaków przełomu XVIII i XIX wieku. Działalnością swą obejmował najważniejsze dziedziny życia politycznego i społecznego. Zajmował się badaniem Karpat. Był członkiem, a później prezesem Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Przyczynił się do rozwoju szkolnictwa i górnictwa w Polsce. Staszic łączył gruntowną i wszechstronną wiedzę z głęboką szlachetnością serca. Szczególnie mocno przejmował go los mieszczan i chłopów. W 1800 r. nabył dobra hrubieszowskie. W 1816 r. założył Towarzystwo Rolnicze Hrubieszowskie, które było spółdzielnią zrzeszającą chłopów.

Jako autor „Uwag nad życiem Jana Zamojskiego” i „Przestróg dla Polski”, Stanisław Staszic przyczynił się do przeprowadzenia licznych reform i uchwalenia Konstytucji 3 maja 1791 r. – do dziś uważany jest za najwybitniejszą postać polskiego oświecenia. Przywiązywał dużą wagę do wychowania młodzieży, dla której celem powinno być dobro ojczyzny. Ponieważ szczęście społeczeństwa wynika z użyteczności wszystkich jego członków, dlatego – jak pisał – „końcem edukacji krajowej powinna być użyteczność obywatela”. W latach 1807-1824 zajmował się edukacją – jako członek Izby Edukacyjnej, Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Od 1808 r. pełnił funkcję Prezesa Towarzystwa Przyjaciół Nauk, był także fundatorem siedziby TPN, które mieściło się w jego warszawskim pałacu. Ponadto współorganizował Uniwersytet w Warszawie i Akademię Górniczo-Hutniczą w Kielcach, czym m.in. przyczynił się do rozwoju przemysłu i górnictwa. W latach 1816-1824 był dyrektorem Wydziału Przemysłu i Kunsztów Królestwa Polskiego. Z jego inicjatywy rozbudowano Staropolski Okręg Przemysłowy, na terenie którego powstały nowe huty i kopalnie. Uważany był za pierwszego polskiego geologa, w 1815 r. wydał dzieło „O ziemiorództwie Karpatów”.

Stanisław Staszic zmarł 20 stycznia 1826 r. i został pochowany przy klasztorze Kamedułów na warszawskich Bielanach. Po śmierci majątek Staszica – zgodnie z jego wolą – przeznaczono na dom zarobkowy dla ubogich oraz szpital Dzieciątka Jezus i Marcinkanek, a także Instytut Głuchoniemych.

Aby uczcić przypadającą w 2025 r. 270-tą rocznicę urodzin Stanisława Staszica – publicysty, mecenasa nauki, prekursora spółdzielczości, w myśl jego sentencji *Gdy Polacy będą umieć siebie samych cenić w domu, będą ich cenić i za granicą*, Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwala 2025 rokiem Stanisława Staszica.

Uzasadnienie do uchwały Nr VIII/183/24
Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z dnia 20 grudnia 2024 r.

Zgodnie z § 16 ust. 2 Statutu Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wiel. z 2018 r., poz. 8635), w sprawach, w których Sejmik nie realizuje swoich uprawnień stanowiących, może wyrażać opinie, podejmować apele i zajmować stanowiska w formie uchwały.

W świetle powyższego, podjęcie przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego niniejszej uchwały jest uzasadnione.